

25. nedeľa v období cez rok A

Mt 26, 1 – 16a

24. september 23

Milé sestry a bratia v Kristovi

Keď počúvame Ježišove podobenstvá o božom kráľovstve, niekedy bývame prekvapení, pretože jeho reč pôsobí na nás až prehnane. To je aj prípad dnešného podobenstva. Najmä ak by sme jeho obsah chápali prvoplánovo, doslovne.

Všetci pokladáme za potrebné spravodlivo oceniť výšku námahy každého robotníka, každého pracovníka. Kto sa viac namáha, kto viac pracuje, má byť aj viac odmenený. Vieme preto pochopiť nespokojnosť robotníkov z podobenstva, ktorí sa počas horúčavy celý deň namáhali a nakoniec boli odmenení rovnako ako tí, ktorí prišli hodinu pred záverečnou, keď sa už deň končil. Ježiš ale neriešil svet práce, on nám naopak chcel pripomenúť, že naopak popri práci, akokoľvek je dôležitá, má život ešte jeden pól a ten by sme mohli nazvať vzťahmi – k Bohu i druhým ľuďom. Tie sú rovnako dôležité, ba ešte dôležitejšie, bez nich by náš život nebol naplnený. Ježiš nám chce povedať, že tu už platia iné zákonitosti ako pri práci.

Ukazuje nám, že tieto hodnoty sa nedajú vydrieť prácou, naším úsilím. Ktosi to pekne vyjadril keď povedal, že ani láska, ani umenie, krása sa nedajú vyrobiť. A to isté platí aj o pravde, či o dobre. A práve o tom všetkom hovorí náboženstvo, to všetko súvisí s vierou v Boha. Keby sa hodnoty ducha dali vyrobiť a vypočítať, mohli by sme naše úsilie s určitou dávkou pýchy predostrieť tým druhým, alebo aj Bohu ako niečo, s čím musia byť určite spokojní. Veď sme spravili všetko, čo bolo v našich silách. Skúsme si ale predstaviť oslávenca, ktorému jeho blízki prinesú dar a povedia pritom: tak toto sme ti vyrátali, že toto sa ti musí páčiť. Kto by dar dával s takýmto vedomím, s takýmto postojom, tomu uniklo niečo síce ťažko uchopiteľné, ale predsa dôležité. Totiž, že nie je dôležitý predmet, vec daru, ale dôležitejší je samotný vzťah, puto, ktoré ich navzájom spája – a to sa nedá vypočítať, ani urobiť, o to sa môžeme len vždy len znovu a znovu snažiť.

Ježiš sám na jednom mieste hovorí, urobte všetko, čo máte urobiť, ale keď to urobíte, povedzte si: sme len neužitoční sluhovia. Veď sme urobili len to, čo bola naša povinnosť. Pretože to hlavné prichádza ako dar, ako milosť. Aj katechizmus kedysi častejšie hovoril o milosti. Milosť Boha, dobrý vzťah k Bohu je pre náš naplnený život potrebný, ale podľa teológie je nezaslúženým darom. Nevzniká našimi zásluhami, ale cez otvorené srdce, cez vieru, nádej, lásku. Samotná milosť, samotný dar sa vyrobiť nedajú. Dar sa nedá ani vyvzdorovať, ani vypočítať a ani vyrobiť s vysúkanými rukávmi a zvráteným čelom. Vy, ktorí máte radi svoje deti tomu rozumiete: viete že pri všetkej námahe nemusíte rátať, počítať „odpracované“ hodiny, pre vás je dôležitejší vzťah, vzájomná spokojnosť, ktorá sa tým tvorí.

Možno aj to je jeden z dôvodov, prečo dnešný svet ťažšie prijíma Ježišovu posolstvo, jeho víziu lepšieho sveta. Dnešný svet je viac orientovaný na výkon, na prácu. Manažéri jednotlivých firiem sa snažia optimalizovať každý jeden krok vo výrobe, aby všetko bolo čo najúčelnejšie, efektívne, aby každý podával čo najlepší výkon. A my kresťania prichádzame do takéhoto sveta a pripomíname, že práca, výkon – akokoľvek sú dôležité - ešte nepredstavujú v živote všetko.

Druhý dôvod, ktorý nám dnešné evanjelium naznačuje, sa už ale dotýka nás samotných - nás kresťanov. Je tak trochu výčitkou aj pre nás. Pretože ani my nevieme vytvoriť ozajstné spoločenstvo so všetkými. Napriek tomu, že už stáročia nesieme Kristovo posolstvo. Možno si to na malej dedine až tak neuvedomujeme, ale vo veľkom merítku sa aj my kresťania viac spoliehame na postavenie, moc, štruktúru, definície ako na vzťahy, na živé spoločenstvo, na vzájomné obohatenie života rôznymi darmi, ktoré máme. Často sa už ani v cirkvi nevieme navzájom počúvať, delíme sa na rôzne protichodné tábory, ktoré nezriedka vedú čudné zákopové vojny.

Bolo by zlé, keby sme dnešné podobenstvo pochopili tak, že stačí sa k božiemu kráľovstvu prihlásiť až na sklonku života, takpovediac na staré kolená. Spoliehať sa na to, že Boh nás aj tak všetkých odmení rovnako. Nie, snažme sa spolu s Ježišom napomáhať kráľovstvu ducha, kráľovstvu božiemu. Veď to je tá najšľachetnejšia úloha, akú tu na zemi môžeme mať.

Viliam Arbet